

Ed.

295. Frumvarp til laga

um búfjárrækt.

(Eftir 3. umr. í Nd.)

Samhljóða þskj. 258 með þessum breytingum:

9. gr. hljóðar svo:

Búnaðarfélag eða nautgriparæktarfélag, sem fengið hefur samþykkt sína staðfesta af stjórn Búnaðarfélags Íslands, getur fengið styrk til starfsemi sinnar, eins og hér greinir, á hverja reiknaða árskú, en tala slíkra kúa á hverju búi fæst með því að leggja saman fóður- og mjólkurskýrsludaga allra kúnna og deila í þá útkomu með 365:

1. Kr. 1.00, ef ekki eru gerðar fitumælingar eða þær gerðar sjaldnar en þrisvar á ári.
2. Kr. 1.80, sé fitumagn mjólkurinnar úr hverri kú rannsakað minnst þrisvar á ári.
3. Kr. 2.50, sé fitumagn mjólkurinnar úr hverri kú rannsakað minnst sex sinnum á ári.

Styrkurinn greiðist eftir á, þegar félagið hefur sent Búnaðarfélagi Íslands skýrslur í því formi, er það krefst og nánar skal kveða á um í reglugerð.

11. gr. hljóðar svo:

Búnaðarsambandi er heimilt að setja sér samþykkt um að vinna að hvers konar umbótum í búfjárrækt á sambandssvæðinu, þar á meðal nautgriparækt, og ráða til þess sérstakan héraðsráðunaut, sbr. 73. gr., enda sé þar ekki fyrir starfandi nautgriparæktarsamband. Heimilt er nautgriparæktarfélögum í þeim búnaðarsamböndum, er ekki óska að sinna þessum verkefnum, að stofna með sér samband, ef þau hafa minnst 1000 kúr innan félaganna. Skulu þau þá setja sér samþykktir og starfsreglur, er Búnaðarfélag Íslands samþykkir. Í þessum samþykktum sé m. a. ákveðið um sameiginlegt eftirlit félaganna, ættbókarfærslu beztu kýrstofnanna, framkvæmd fitumælinga, er eigi skulu vera sjaldnar en annan hvern mánuð, og spjaldbókarfærslu þeirra kúa, sem gefa yfir 13000 fitueiningar árlega.

Heimilt er búnaðarsamböndum og samböndum nautgriparæktarféлага að setja á stofn nautgripauppedisstöðvar eða sæðingarstöðvar, en samþykkja skal Búnaðarfélag Íslands reglur um þessa starfsemi þeirra, sbr. V. kafla.

12. gr. hljóðar svo:

Sambönd þau, sem um ræðir í 11. gr., njóta framlags úr ríkissjóði sem hér greinir:

1. Kr. 1.00 á ári á hverja reiknaða árskú, sem skýrslur eru sendar yfir til Búnaðarfélags Íslands. Styrkurinn er bundinn því skilyrði, að sambandið hafi fastan starfsmann, er Búnaðarfélag Íslands samþykkir, eða héraðsráðunaut samkvæmt 73. gr., er jafnframt annast störf fyrir nautgriparæktarsambandið, þar sem það er starfandi.

2. Til nautgripauppeldisstöðva fá samböndin framlag, sem nemur kr. 75.00 á hvern nautkálfr, er það hefur á eldi, enda séu kálfarnir valdir í samráði við ráðunaut Búnaðarfélags Íslands í nautgriparrækt og seldir við því verði, sem hann samþykkir.
3. Sæðingarstöðvar fá fóðurstyrk á öll naut á stöðinni, fyrstu og annarra verðlauna

24. gr. hljóðar svo:

Stjórn búnaðarfélags, hrossaræktarfélags eða kynbótanefnd, sbr. 23. gr., skal sjá um, að árlega séu nógu margir og góðir stóðhestar, sem samþykktir eru af hrossaræktarráðunaut, til afnota fyrir hrossaeigendur. Stjórnin skal enn fremur útvega girðingar fyrir þá, koma þeim í fóður og sjá um annan kostnað, er af starfsemi leiðir. Þegar um er að ræða kaup á kynbótahesti eða að reisa nýja girðingu, þarf stjórnin samþykki lögmæts hreppsfundar, og er þá hreppssjóði skylt að greiða að minnsta kosti helming kostnaðar. Öðrum kostnaði, sem leiðir af kynbótastarfsemi innan hreppsins, skal árlega jafna niður með hliðsjón af tölu fæddra folalda, og eru gjöld þessi lögtakskræf.

26. gr. hljóðar svo:

Óheimilt er að láta stóðhest ganga lausan í heimahögum eða á afréttum, nema heimild til þess felist í lögum þessum.

Verði vart við slíkan hest, ber að handsama hann og flytja til hreppstjóra, er skal taka hann í gæzlu og standa skil á sanngjarnri greiðslu vegna fyrirhafnar og kostnaðar við handsömun. Sömu ákvæði gilda fyrir hesta, sem ekki er hægt að gelda vegna skapnaðargalla.

33. gr. hljóðar svo:

Búnaðarfélag eða hrossaræktarfélag, er hefur fengið samþykkt sína staðfesta af Búnaðarfélagi Íslands, getur fengið styrk til starfsemi sinnar eins og hér segir:

Til kaupa á kynbótahestum veitist styrkur aðeins til kaupa á tveggja og þriggja vetra stóðhestum undan 1. verðlauna hryssum.

Styrkur til kaupa á þriggja vetra stóðhesti er þessi:

250 kr., ef stóðhesturinn er undan hesti, sem hlotið hefur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi;

200 kr., ef stóðhesturinn er undan hesti, sem hlotið hefur 1. verðlaun fyrir afkvæmi;

175 kr., ef stóðhesturinn er undan hesti, sem hlotið hefur heiðursverðlaun á héraðssýningu;

150 kr., ef stóðhesturinn er undan hesti, sem hlotið hefur 1. verðlaun á héraðssýningu.

Styrkur til kaupa á tveggja vetra hestum er 50 kr. lægri í hverjum flokki en á þriggja vetra hesta.

Styrkurinn er enn fremur bundinn því skilyrði, að þriggja vetra hesturinn hafi hlotið 1. verðlaun, en tveggja vetra hesturinn 2. verðlaun á héraðssýningu eða viðurkenningu hrossaræktarráðunautar um að vera styrkhæfur.

39. gr. hljóðar svo:

Heimilt er, ef Búnaðarfélag Íslands samþykkir, að halda hrossasýningar á eftirtöldum stöðum, eða í grennd við þá, fjórða hvert ár á hverjum stað:

1. Þjórsártúni, fyrir sambandssvæði Búnaðarsambands Suðurlands.
2. Ferjukoti, fyrir sambandssvæðin á Suðvestur- og Vesturlandi.
3. Sveinstöðum, fyrir búnaðarsambandssvæðin í Húnavatnssýslum.
4. Sauðárkróki, fyrir búnaðarsambandssvæði Skagfirðinga.
5. Akureyri, fyrir búnaðarsambandssvæði Eyfirðinga.
6. Einarstöðum í Reykjadal, fyrir búnaðarsambandssvæði Þingeyinga.

7. Egilsstöðum á Völlum, fyrir Múlasýslur.

8. Hornafirði, fyrir Austur-Skaftafellssýslu.

Heimilt er Búnaðarfélagi Íslands að leyfa fleiri hrossasýningar, ef þess er sérstaklega óskað og það telur vera ástæðu til.

Búnaðarfélag Íslands ákveður, hvar sýningar skuli haldnar fyrsta sýningarár og í hvaða röð.

Stjórnir hlutaðeigandi búnaðarsambanda skulu annast undirbúning og stjórn hrossasýninga. Þær skulu enn fremur tilnefna 2—4 meðdómendur og sýningarstjórn. naut samkvæmt ákvæðum 10. gr., en ung naut, sem verið er að reyna, fá sama fóðurstyrk og 2. verðlauna naut samkv. 10. gr., enda séu þau valin í samráði við nautgriparæktarráðunaut.

13. gr. hljóðar svo:

Að tilhlutan Búnaðarfélags Íslands skal halda nautgripasýningu fjórða hvert ár í hverju búnaðarfélagi, sem hefur sett sér nautgriparæktarsamþykkt, og nautgriparæktarfélagi. Landinu skal skipt í 5 sýningarsvæði, og skal halda sýningar í þeim til skiptis. Til verðlauna á sýningum þessum leggur ríkissjóður fram kr. 0.50 fyrir hvern framtalinn nautgrip, gegn jöfnu framlagi annars staðar að. Skal fé þessu varið til verðlauna á kúm. Verðlaun á naut greiðast eingöngu úr ríkissjóði, og eru þau kr. 180.00 1. verðlaun og kr. 50.00 2. verðlaun. Fyrstu verðlaun geta þau naut ein hlotið, sem eiga afkvæmi á sýningunni, sem tvímælalaust taka fram mæðrum sínum. Enn fremur er heimilt að veita einstökum kúm heiðursverðlaun, ef afkvæmi þeirra sýna, að þær hafa verulega kynbætandi áhrif á nautgripastofninn. Verðlaun þessi eru kr. 100.00 og greiðast úr ríkissjóði. Nautgriparæktarráðunautur Búnaðarfélags Íslands er formaður dómnefnda á sýningum, sér um fyrirkomulag sýninga og úthlutar verðlaunum. Stjórnir nautgriparæktarfélaganna tilnefna meðdómendur á sýningar og greiða kostnað við framkvæmd þeirra.

15. gr. hljóðar svo:

Búnaðarfélagi, þar sem ekki er starfandi sauðfjárræktarfélag, er heimilt að setja sér samþykkt um að vinna að kynbótum sauðfjár á félagssvæðinu, enda séu aldrei færri en 6 félagsmenn, er uppfylla þau skilyrði, er samþykktin áskilur.

Nú hefur búnaðarfélag ekki sett sér sauðfjárræktarsamþykkt, og er þá 6 mönnum eða fleirum í hreppi heimilt að stofna með sér félagsskap til að vinna að sauðfjárkynbótum, og kallast slík félög sauðfjárræktarfélög. Heimilt er að veita mönnum úr öðrum hreppi inngöngu í félagið, ef þar er ekki starfandi sauðfjárræktarfélagsskapur.

Lágmarkstala kynbótafjár hjá hverjum þátttakanda skal vera 8 ær, og enginn einn félagssmaður má eiga meira en helming kynbótafjárins.

Í samþykktum þeim, er hér um ræðir, skal tekið fram eftirfarandi:

1. Að halda skuli fóður-, afurða- og vigtarskýrslur fyrir kynbótaféð.
2. Að halda skuli ættbók fyrir kynbótaféð og merkja skuli hvern einstakling þess með einstaklingsmerki.
3. Ákveðið, hvernig haga skuli skýrsluhaldi, til að fá sem öruggasta vissu um erfðaeðli einstaklinganna.
4. Önnur atriði, er varða félagsskapinn.

Samþykktir, sem settar eru samkvæmt þessari grein, skal sníða eftir fyrirmynd, er Búnaðarfélag Íslands lætur félögunum í té. Þegar slík samþykkt hefur verið sett, skal hún send Búnaðarfélagi Íslands til staðfestingar.

16. gr. hljóðar svo:

Félög þau, sem um ræðir í 15. gr., geta árlega fengið styrk úr ríkissjóði, eftir að þau hafa fengið samþykktir sínar viðurkenndar af Búnaðarfélagi Íslands. Styrkurinn rennur í félagssjóð og greiðist eftir á, þegar félagið hefur sent skýrslur um starf sitt til Búnaðarfélags Íslands. Hinn árlegi styrkur er kr. 50.00 fyrir hvern fyrstu verðlauna hrút og allt að 50 aura á hverja kynbótaá, sem félagsmenn eiga og skýrslur eru haldnar yfir og sendar til Búnaðarfélags Íslands.

Heimilt er landbúnaðarráðherra að veita einstökum mönnum, eftir tillögum frá Búnaðarfélagi Íslands, sama styrk og sauðfjárræktarfélögum, ef þeir fullnægja skilyrðum 1., 2. og 3. liðs 15. gr.

Sæðingarstöðvar, sem eru stofnaðar og starfræktar samkv. V. kafla þessara laga, fá árlega styrk úr ríkissjóði, sem nemur kr. 50.00 fyrir hvern hrút, sem notaður er þar og sauðfjárræktarráðunautur hefur samþykkt.